

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМК Маңғыстау облысы бойынша филиалы

**МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ
БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА
ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ
АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ**

Қараша 2024 жыл

Ақтау, 2024 жыл

	МАЗМҰНЫ	Стр.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Ақтау қаласының атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
2.1	Ақтау қаласының эпизодтық деректері бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі	6
2.2	Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	6
2.3	Бейнеу кентінің атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	8
3	Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	10
4	Жер үсті сулары сапасының жай-күйі	10
5	Радиациялық жағдай	10
6	1 Қосымша	11
7	4 Қосымша	13

АЛҒЫ СӨЗ

Ақпараттық бюллетенің ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнағы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетенің Маңғыстау облысы аумағындағы (Ақтау қ, Жаңаөзен қ және Бейнеу кенті) қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеру тенденциясын ескере отырып ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалауға мүмкіндік береді.

Маңғыстау облысының атмосфералық ауасының сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

"Маңғыстау облысы бойынша экология департаменті" РММ деректеріне сәйкес облыс аумағында қоршаған ортаға эмиссияларды жүзеге асыратын 70 ірі кәсіпорын жұмыс істейді. Бұл кәсіпорындардан шығатын ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 79,04 мың тоннаны құрайды.

PM-2,5 және PM10 қалқыма бөлшектері концентрациясының артуы Маңғыстау облысының климаттық жағдайларына байланысты. Әсіресе желдің жылдамдығы 15-18 м/с жеткен күндерде байқалады.

2. Ақтау қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау

Ақтау қаласы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 4 бақылау бекетінде жүргізіледі, яғни 2 сынаманы қолмен іріктеу бекеті және 2 автоматтық станция (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 10 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) PM-2,5 қалқыма бөлшектері; 3) PM-10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкірттісутек; 9) күкірт қышқылы; 10) озон.

1-кестеде бақылау бекеттерінің орналаскан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

1 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
3	қол күшімен алынған сынама	Ақтау қаласы, 1 шағынаудан, № 3 мектеп аумағында	қалқыма бөлшектер (шан), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірт қышқылы
4		Ақтау қаласы, 22 шағын аудан № 22 мектеп аумағында	
5	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	Ақтау қаласы, 12 шағын аудан	күкірт диоксиді, күкіртті сутек, көміртегі оксиді
6		Ақтау қаласы, 32а шағынауданы	қалқыма бөлшектер (шан), PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, күкірттісутек, озон(жербеті), көміртегі оксиді

2024 жылғы қараша айындағы Ақтау қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Ақтау қаласының атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **көтеріңкі** болып бағаланды, СИ=1,9 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖК=7% (көтеріңкі деңгей) мәнімен күкіртті сутегі бойынша № 5 бекет аумағында (12 шағын аудандан) анықталды.

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары төмендегілер бойынша байқалды: күкіртті сутегі – 1,9 ШЖШ_{м.б.}.

Ластаушы заттардың орташа шоғырлары төмендегілер бойынша байқалды:

PM-10 қалқыма бөлшектері – 3,34 ШЖШ_{о.т..}

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 2-кестеде көрсетілген.

2 кесте

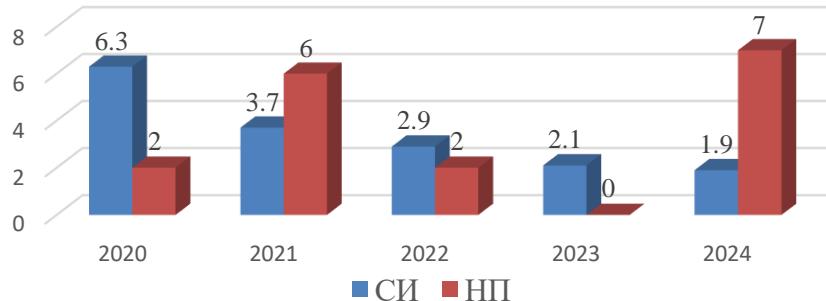
Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғары бір реттік шоғыр		ЕЖК	ШЖШ арту жағдайларының саны			
	МГ/М ³	ШЖШ о.т.асу еселігі	МГ/М ³	ШЖШ м.б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	
								>10 ШЖШ	
Ақтау қаласы									
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,04	0,25	0,30	0,60	0				
PM-2,5 қалқыма бөлшектери	0,001	0,04	0,001	0,01	0				
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,20	3,34	0,20	0,67	0				
Күкірт диоксиді	0,01	0,28	0,03	0,06	0				
Көміртегі оксиді	0,56	0,19	3,71	0,74	0				
Азот диоксиді	0,02	0,62	0,05	0,25	0				
Азот оксиді	0,01	0,24	0,03	0,08	0				
Озон	0,01	0,17	0,02	0,11	0				
Күкіртті сутегі	0,003		0,02	1,9	7	155			
Күкірт қышқылы	0,05	0,47	0,07	0,23	0				

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі қараша айларында келесідей өзгерді:

2020-2024 жылдардағы қараша айындағы СИ және ЕЖК-ны салыстыру Ақтау қ.

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жылдағы қараша айындағы ластану деңгейі 2020 жылдан басқа көтеріңкі деп бағаланды, мұнда деңгей төмен.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайларының саны төмендегілер

бойынша байқалды: күкіртті сутек (155 жағдай).

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі РМ-10 қалқыма бөлшектері бойынша байқалды.

2.1 Ақтау қаласының эпизодтық бақылаулар деректері бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі

Стационарлық бақылау бекеттерінен басқа Маңғыстау облысында жылжымалы экологиялық зертхана жұмыс істейді, оның көмегімен ауа сапасын өлшеу Қошқар ата қ/қ (1 нүкте) жүргізілді. Анықталатын қоспалар: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) күкірттісүтек; 7) көмірсүтектер сомасы (3 кесте).

Барлық анықталатын ластаушы заттардың шоғырлары бақылау деректері бойынша шекті жол берілген шоғырдан аспады.

3 кесте

**«Қошқар-Ата» қ/қ эпизодтық бақылау деректері бойынша ластаушы заттардың
максимальды шоғыры**

Анықталатын қоспалар	МГ/М ³	ШЖШ
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,132	0,264
Күкірт диоксиді	0,005	0,009
Көміртегі оксиді	3,77	0,75
Азот диоксиді	0,014	0,068
Азот оксиді	0,007	0,018
Күкіртті сутегі	0,005	0,591
Көмір сутегі сомасы	0,97	-

Ақтау қаласының метеорологиялық жағдайы.

Қараша айында облыс бойынша ауаның орташа температурасы +2,0+8,0°C қурады, бұл норма шамасынан 2°C (норма: +0,8+6,3°C).

Облыс бойынша айлық жауын-шашын нормага жуық түсті. (норма: 10-22 мм). Облыстың солтүстігінде қалыпты мөлшерден 10-20 мм аса жауды. МС Ақтау 27,2мм, МС Сам 26,7, МС Түщібек 38,0мм, МС Қызын 30,9 мм, АМС Сайутес 36,5мм жауды бул нормадан артық 123-237% қурады.

Маңғыстау облысының аймағы жер беті барикалық өрістердің өзгеріуіне байланысты тұрақсыз ауа райы сакталып, ауа температурасының ауытқуы, жауын-шашын, туман бақыланып, желдің күші 15-29 м/с жетті.

Қараша айында қолайсыз метеорологиялық жағдайлар (КМЖ) болған жоқ.

2.2 Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау

Жаңаөзен қаласы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 2 автоматтық бақылау бекетінде жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 6 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) күкіртті сутек; 5)

озон; 6) гамма-сәулеленудің эквивалентті дозасының қуаты.

4-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

4 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	ұзілссіз режимде әр 20 минут сайын	әкімшіліктің маңы	қалқыма бөлшектер (шан), көміртегі оксиді, озон (жербеті)
2		Махамбет к-сі 14 Амектеп	құқірт диоксиді, көміртегі оксиді, құқіртті сутек, озон (жербеті), гамма-сәулеленудің эквивалентті дозасының қуаты.

2024 жылғы қараша айындағы Жанаозен қаласының атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Жанаозен қаласының атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **көтеріңкі** болып бағаланды, СИ=2,1 (көтеріңкі деңгей) мәнімен көміртегі оксиді бойынша № 1 бекет аумағында (әкімшіліктің маңы) анықталды және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәнімен анықталды.

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары төмендегілер бойынша байқалды: көміртегі оксиді – 2,1 ШЖШ_{м.б.}.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖКК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖКК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 5-кестеде көрсетілген.

5-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны			
	МГ/М ³	ШЖШ о.т.асу еселігі	МГ/М ³	ШЖШ м.б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	
								>10 ШЖШ	
Жанаозен қаласы									
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,04	0,25	0,06	0,12	0				
Құқірт диоксиді	0,01	0,29	0,03	0,06	0				
Көміртегі оксиді	0,36	0,12	10,59	2,1	0	11			
Озон	0,026	0,87	0,07	0,47	0				
Құқіртті сутегі	0,001		0,01	0,91	0				

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі қараша айында келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2020, 2021, 2024 жылдардағы қараша айындағы ластану деңгейі көтеріңкі, ал кейінгі 2022-2023 жылдары ластану деңгейі төмен деп бағаланды.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайларының саны төмендегілер бойынша байқалды: көміртегі оксиді (11 жағдай).

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі байқалмады.

2.3 Бейнеу кентіндегі атмосфералық ауа сапасын бақылау

Бейнеу кенті аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 автоматтық бақылау бекетінде жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 8 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) PM-2,5 қалқыма бөлшектері; 3) PM-10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) күкіртті сутек; 7) озон; 8) аммиак.

6-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

6 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
7	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	Бейнеу к, Қосай ата 15 (Ы.Алтынсарин мектебі)	қалқыма бөлшектер (шан), PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутек, озон (жербеті), аммиак

2024 жылғы қараша айындағы Бейнеу кентіндегі атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Бейнеу кентіндегі атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, **СИ=1,6** (төмен деңгей) мәнімен күкіртті сутегі бойынша және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәнімен анықталды.

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары төмендегілер бойынша байқалды: күкіртті сутегі – 1,6 ШЖШ_{м.б.}.

Ластаушы заттардың орташа шоғырлары төмендегілер бойынша байқалды:

озон (жер беті) – 1,06 ШЖШ_{о.т..}

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 7-кестеде көрсетілген.

7 кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖК	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ о.т.асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ м.б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ
		оның ішінде						>10 ШЖШ
Бейнеу кенті								
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,002	0,01	0,05	0,10	0			
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,001	0,02	0,01	0,07	0			
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,002	0,03	0,04	0,13	0			
Күкірт диоксиді	0,01	0,16	0,02	0,04	0			
Көміртегі оксиді	0,78	0,26	1,28	0,26	0			
Озон	0,03	1,06	0,09	0,58	0			
Күкіртті сутегі	0,003		0,01	1,6	0	7		
Аммиак	0,01	0,30	0,09	0,43	0			

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі қараша айында келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2020-2024 жылдардың қараша айында ластану деңгейі төмен деп бағаланды. Кейінгі 2021, 2022, 2023 жылдары ластану деңгейі көтеріңкі деп бағаланды.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайларының саны төмендегілер бойынша байқалды: күкіртті сутек (7 жағдай).

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі озон (жер беті) бойынша байқалды.

3. Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 2 метеостанцияда (Ақтау, Форт-Шевченко) алғынған жаңбыр сүйнама алумен жүргізілді.

Жауын-шашын құрамында барлық анықталатын заттардың шоғырлары шекті рұқсат етілген шоғырлардан аспады.

Жауын-шашын сүйнамаларында гидрокарбонаттар 36,80 %, сульфаттар 15,63%, хлоридтер 15,01 %, натрий иондары 9,36 % және кальций иондары 10,10%, нитраттар 3,36 %, магний иондары 2,96 %, калий иондары 5,17 %, аммоний 1,61 % басым болды.

Ең аз жалпы минерализация Ақтау МС – 115,08 мг/л, ең үлкен Форт-Шевченко МС – 168,88 мг/л белгіленді.

Атмосфералық жауын-шашынның үлесті электр өткізгіштігі 200,0 мкСм/см-ден (Ақтау МС) 258,0 мкСм/см (Форт-Шевченко МС) дейінгі шекте болды.

Тұсken жауын-шашын қышқылдылығы 7,1 (Ақтау МС) – 7,5 (Форт-Шевченко МС) аралығында өзгерді.

4. Маңғыстау облысының аймағындағы жер үсті сулар сапасының жай-күйі

039 "гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингті дамыту" бағдарламасы бойынша 2024 жылғы бақылау жоспарына сәйкес Маңғыстау облысының аумағында Каспий теңізінің сапасын бақылау қараша айында жүргізілмейді.

5. Радиациялық жағдай

Атмосфералық ауаның ластануының гамма сәулелену деңгейіне күн сайын жергілікті 4 метеорологиялық стансада (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен, Бейнеу), Қошқар-Ата қалдық орнында және атмосфералық ауаның ластануына бақылау Жаңаөзен қаласының (№2 ЛББ) 1 автоматты бекетінде бақылау жүргізіледі.

Облыстың елді-мекендері бойынша атмосфералық ауа қабатының жерге жақын қабатына орташа радиациялық гамма-фонның мәні 0,06-0,14 мкЗв/сағ. шегінде болды. Облыс бойынша радиациялық гамма- фонның орташа мәні 0,11 мкЗв/сағ., яғни шекті жол берілетін нормаға сәйкес келеді.

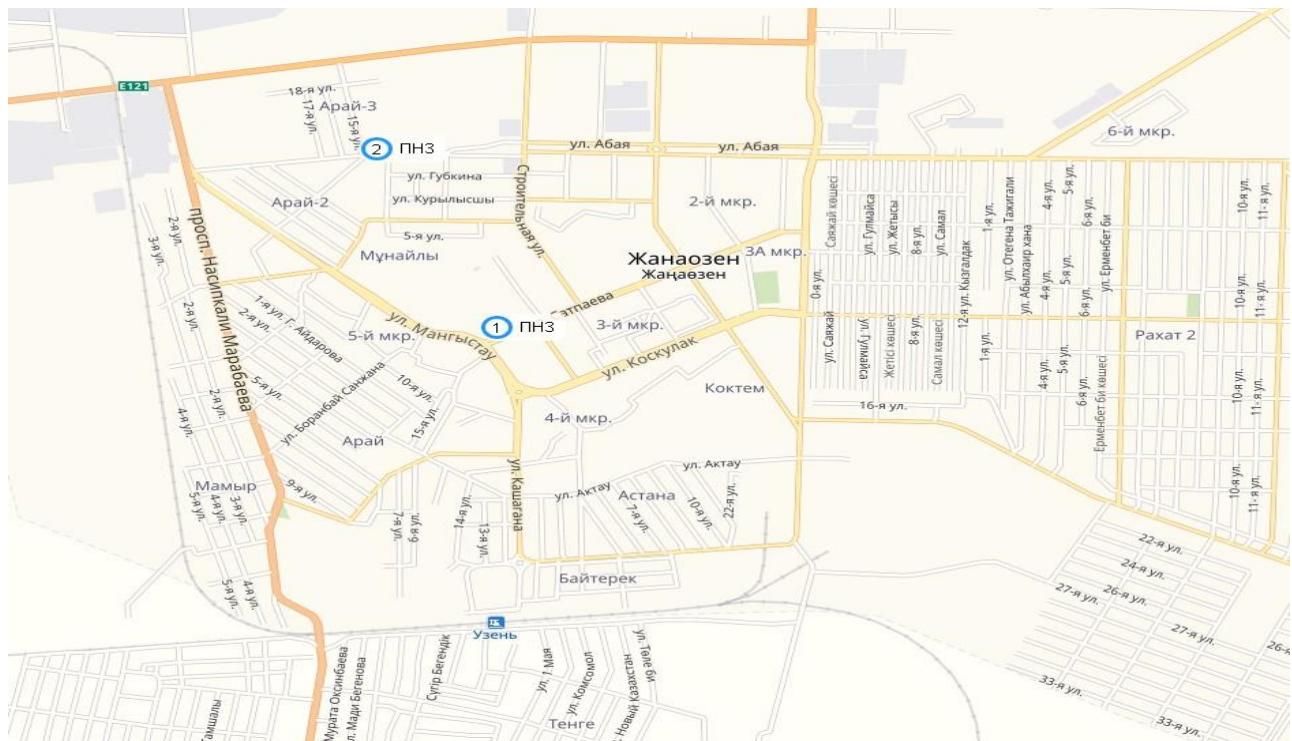
Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің тұсу тығыздығына бақылау Маңғыстау облысының аумағында 3 метеорологиялық станцияда (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен) ауа сүйнамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды (11.12-сур.). Барлық стансада бес тәуліктік сүйнама жүргізілді.

Облыс аумағында атмосфераның жерге жақын қабатында орта тәуліктік радиоактивтердің тұсу тығыздығы 1,0 – 2,5 Бк/м² шегінде болды. Облыс бойынша радиоактивті тұсулердің орташа тығыздығы 1,7 Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

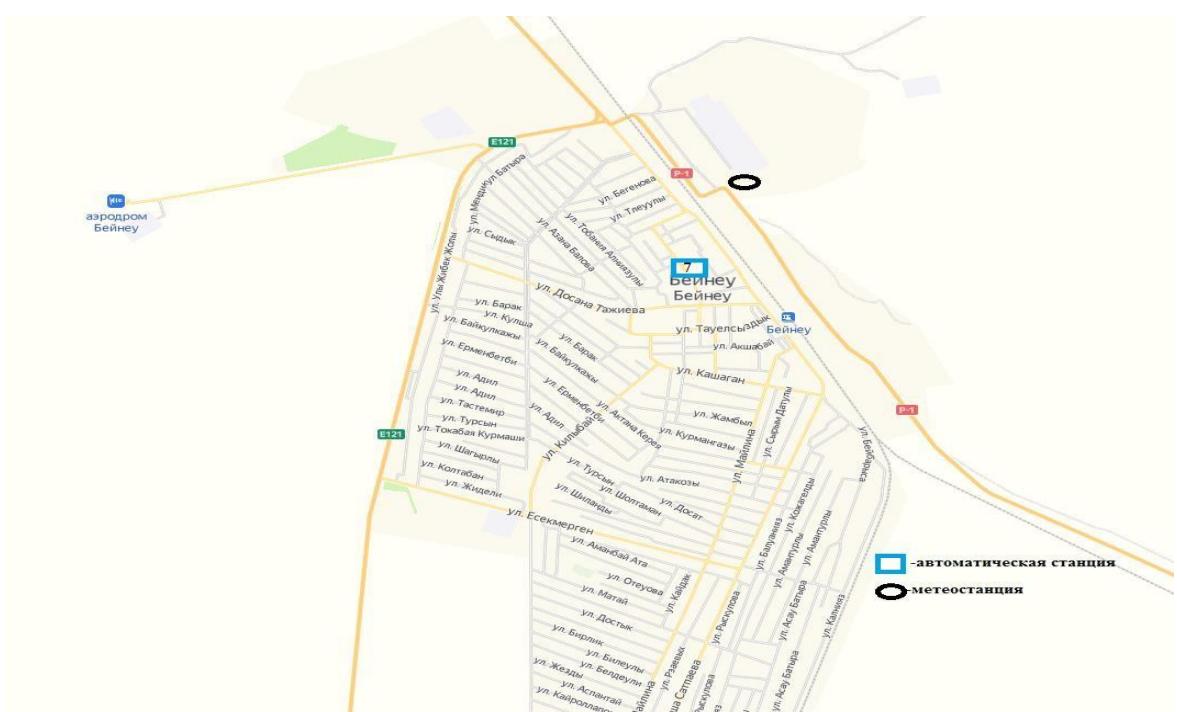
1-қосымша

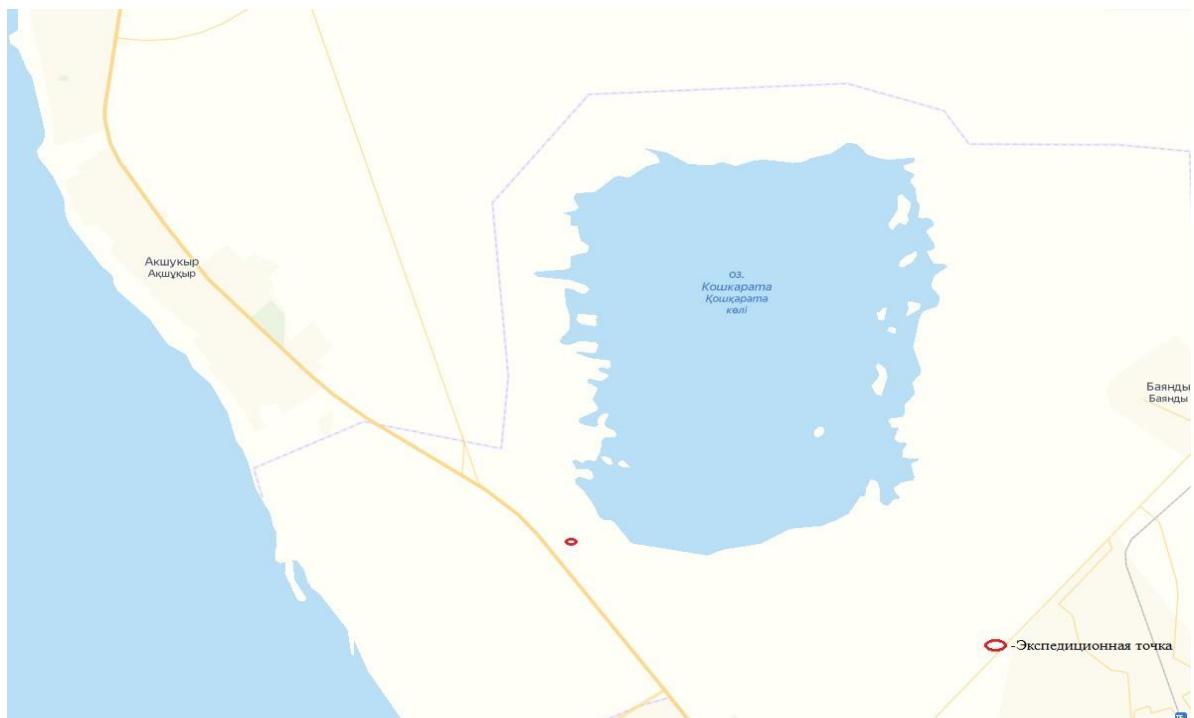
1 сурет – Ақтау қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасуының сыйзбасы

2 сурет – Жанаозен қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасуының сыйзбасы

3 сурет – Бейнеу кентінің атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сыйбасы

4 сурет – Қошқар-Ата қ/қ экспедициялық нүктелерінің орналасу орындарының картасы

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м³		Қауіптілік класы
	максимальді бір ретті	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Құқірт диоксиді	0,5	0,05	3
Құқірт қышқылы	0,3	0,1	2
Құқіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы №ҚРД ДСМ-70 бүйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 3 тамызда № 29011 болып тіркелді.

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Дәрежесі атмосфераның ластануы	Атмосфера ластануының корсеткіштері	Бір жылғы бағалау	
			СИ ЕЖК, %	0-1 0
I	Төмен	СИ ЕЖК, %	2-4 1-19	5-10 20-49
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖК, %	5-10 20-49	>10 >50
III	Жоғары	СИ ЕЖК, %	5-10 20-49	>10 >50
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖК, %	5-10 20-49	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастығын ақпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667-2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға, баяндауғажән немағандауға қойылатын жалпыталаптар.

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Корғасын	32,0
Хром	6,0

* «Тишилік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдең № КРДСМ-32 бүйрүгесі

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Стандартталған мәндер	Доза шектері
Тиімді доза	Халықтың орналасуы Жылына орта есеппен алғанда 1 мЗв кез келген 5 жыл ішінде 5 мЗв аспайды

* «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлық эпидемиологиялық талаптар» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 25 тамыздағы № КРДСМ-90 бүйрүгесі.

**«АҚТАУ ТЕҢІЗ ПОРТЫ» АЭА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БЕКЕТИНІҢ
СЫНАҚ ЗЕРТХАНАСЫ "ҚАЗГИДРОМЕТ"
РМК МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ**

**МЕЖЕН-ЖАЙЫ:
АҚТАУ ҚАЛАСЫ
ТЕҢІЗ ПОРТЫ АУДАНЫ
ТЕЛ. 8-(7292)-44-53-81**

E MAIL:ILEP_MNG@METEO.KZ